

ÉJSZAKAI BIZTONSÁG FÉNYVISSZAZERŐKKEL

A gyalogosok éjszaka veszélyben vannak. Főleg az idősök sötét ruházata látható nehezen a fényszóró fényénél. Nem véletlen, hogy Skandináviában, ahol a lakott területen kívüli utakon a sötétség a gyalogosokat súlyosan veszélyezteti, a közlekedésbiztonsági intézmények már évek óta nagy súlyt helyeznek a gyalogosok éjszakai védelmére. Mivel kiderült, hogy még a világos ruha sem nyújthat éjszaka kellő védelmet, erőfeszítéseket tettek a „gyalogos macskaszemek”, valamint a „prizmarefektorok” kifejlesztésére. Ezeknek a fényvisszaverőknek az elterjedése Skandináviában jelentős mértékben csökkentette a gyalogos balesetek számát.

Finnországban éppúgy, mint a többi skandináv államban igen hosszú a szürkületi sötétség, továbbá sok a kivilágítatlan külterületi út. Nyilván nem véletlen, hogy a Saloban székelő finn Talmu cég volt az, amely feltalálta a gyalogosok védelmére a fényvisszaverőt, s olyan színvonala fejlesztette minőségét, hogy ma már egész Európában forgalmazza. A céget 1955-ben alapították, s ma már 350 embert foglalkoztat. Kiváló minőségű közlekedésbiztonsági felszereléseket gyártanak, jórészt műanyagból; személygépkocsik, traktorok, utánfutók és kerékpárok számára. Főként az ún. „prizmarefektorok” területén értek el olyan színvonalat, amely biztonsági mércéként szolgál egész Európa számára. Néhány éve a Talmu már a Hella cég leányvállalata.

A gyalogosok biztonságát legjobban a fényvisszaverő prizmak szolgálják. Amíg egy sötét ruhába öltözött gyalogost tompított fényszóró használat mellett – a fényszóró fajtájától függően – 25–35 m távolságból lehet felismerni, addig a fényvisszaverő prizmat használó gyalogost legalább 125 méterről.

Ezeket a prizmakat lehetőség szerint az úttesthez közeli magasságban kell hordani. Leggyakoribb, hogy a prizmat egy szállal és biztosító tüvel a kabát- vagy nadrágzsebbe rögzítik. A földközeli elhelyezés azért szükséges, mert a tompított fényszóró hatását – a végső helyzetben – földközelségben fejt ki, jórészt lábmag-

ságban. Így már a fényszóró ún. szórt fényében felvilán a prizma.

Az NSZK-ban is előállítanak külső szemre a valódi fényvisszaverőkkel azonos termékeket, amelyek azonban a szennyezett feldolgozási technológia miatt nem felelnek meg a kívánalmaknak. Ez pedig abból adódik, hogy a prizma két síkja közé piszok kerül. Mérések alapján kitűnt, hogy ezeknek a gyártmányoknak a fényvisszaverő teljesítménye nem több, mint 3 millicandela/lux. A Talmu által gyártott és színezett fényvisszaverő prizma 950 mcd/lux értéket ad le.

A közlekedésbiztonsági akciók során is csak a nem színezett fényvisszaverő prizmakat szabad forgalmazni, mert ezeknek van a legjobb hatásfokuk.

Az NSZK-ban sajnos semmiféle minimális követelmény nincs a gyalogosok részére forgalmazandó fényvisszaverő prizmakkal szemben. Egyes országokban már más a helyzet. Finnországban és Svédországban a fényvisszaverő felület minimális nagysága 15 cm². A minimális fényvisszaverési érték pedig a következő: Svédország: 300 mcd/lux; Finnország: 400 mcd/lux; Nagy-Britannia: 800 mcd/lux.

A közlekedésbiztonsági szervezetek évek óta fáradoznak azon, hogy a gyalogosok éjszakai közlekedésbiztonságát növeljék, de kevés eredményről lehet számot adni. Kudarcot vallott az a felhívás, hogy a gyalogosok éjjel viseljenek világos színű ruhát. Az idősök nem válnak meg szokásaitól és továbbra is sötét öltözékekben járnak. A ruhagyártó cégek alig fordítanak a divat kialakítása során figyelmet arra, hogy az öltözék sötétben is látható legyen.

Épp ezért a súlypontot a jövőben a fényvisszaverő prizmak elterjesztésére kell helyezni. Úgy tűnik, hogy az eddigi ósztónések nem voltak eredményesek annak érdekében, hogy az emberek használják is ezeket a prizmakat. A diasorok és a fényképek az idős emberekre nem igen gyakorolnak hatást. Épp ezért meg kell kísérlni, hogy gyakorlati demonstrációkkal érvünk el nagyobb sikert.

Remény van arra, hogy bemutatók segítségével nagyobb eredményt lehet

elérni. Ehhez szükség van egy lehetőleg fákkal szegélyezett kiserőművel, kb. 500 m hosszan egyenes és vízszintes útszakaszra, amelynek szélén távolsájelző táblákat helyeznek el, 0–50 m-ig, 10 méterenként, majd 75, 100, 150, 200 m távolságban, majd 100 méterenként 500 m-ig. Kell a bemutatóhoz egy autóbusz, két kerékpár (közülük az egyik fényvisszaverőkkel szabályosan felszerelve, a másik nélkül), továbbá három gyalogos (akik közül kettő sötét ruhában van). A meghívottak között legyenek öregek gondozói, papok, politikusok, bírók, ügyészek, rendőrök, az autókлуб képviselői, az iskolák előjárói, a sajtó szakemberei stb.

A demonstráció elején a busz fényvisszaverővilágítás mellett az úttest szélén a 0 pontnál várakozik. A fényszórót tompítottra kell átkapcsolni. A három gyalogos a 150–299 m közötti távolságból elindul az autóbusz menetirányára szerinti jobb oldalon, az úttest szélén az autóbusz felé. Először a sötét ruhába öltözött, majd a világos ruhát viselő, ezt követően pedig a sötét ruhában lévő harmadik személy, de ez két fényvisszaverőt hord. Egymástól kb. 25 m távolságot kell tartaniuk. Helyes, ha a buszban lévővel e személyek rádiókapcsolatot tartanak. A buszban levők közeledek, hogy az egyes személyeket milyen távolságból észlelik először. Ezt követően a két, kivilágítatlan kerékpáros irhat le köröket a busztól 150 méter távolságban az úton. A résztvevők megdöbbenve észlelhetik, hogy csak az egyik, fényvisszaverővel felszerelt kerékpárt fogják látni. Ugyanezt a kísérletet kisebb vagy nagyobb távolságból meg lehet ismétlni vagy a mozgó buszból is lehet folytatni. Célzerű a demonstrációt esős időben megismétlni, mert ilyenkor a fényvisszaverők hatása még szembeötlőbb.

A bemutatót kisebb körben (pl. szülői értekezletek végeztével az iskola közelében) is meg lehet tartani. Ekkor elég egy személygépkocsi tompított fényszóróval. Remélhető, hogy a közösségeknek rendezett demonstráció nagyobb hatást gyakorol az érintettek, mint az eddigi fáradozások.

(Polizei Verkehr + Technik) (ford.: Irk)